

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-18

Ärendenummer SLK-2024-48

Handläggare

Charlotte Rasmussen, Peter Hermansson

Telefon: 031-368 01 45, 031-368 00 19

E-post: charlotte.rasmussen@stadshuset.goteborg.se,
peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

Bokslutsberedning avseende 2023

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande exploateringsnämndens framställan om att nämndens underskott år 2023 ska återställas i bokslutsberedningen och att nämndens egna kapital ska fastställas till 25 000 tkr till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande stadsmiljönämndens framställan om att nämndens underskott år 2023 ska återställas i bokslutsberedningen och att nämndens egna kapital ska fastställas till 65 000 tkr till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande socialnämnd Hisingens framställan om att nämndens egna kapital ska fastställas till 56 013 tkr till kommunstyrelsen.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande socialnämnd Nordost framställan om att eget kapital ska fastställas till 75 000 tkr till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen fastställer övriga nämnders eget kapital i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Bokslutsberedningen syftar till att fastställa det egna kapitalet per nämnd utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Enligt kommunfullmäktiges regelverk ska nämnderna årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital som speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". I kommunfullmäktiges regelverk finns rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar återredovisas till kommunstyrelsen.

I ärendet redogör stadsledningskontoret för utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet för respektive nämnd enligt

kommunfullmäktiges regelverk. Socialnämnd Hisingen och socialnämnd Nordost har begärt att få behålla ett eget kapital som överstiger kommunfullmäktiges riktnivåer. Stadsledningskontoret redogör i ärendet för nämndernas motiveringar. Nämndernas framställningar överlämnas utan eget ställningstagande till kommunstyrelsen.

Exploateringsnämndens och stadsmiljönämndens underskott under 2023 gör att de i bokslutet redovisar negativa egna kapital. Nämnderna har begärt att eget kapital ska återställas i bokslutsberedningen då nämndernas uppfattning är att underskotten är att betrakta som kommunrisk. I fullmäktiges regelverk framgår att endast kommunfullmäktige kan nedskryva eller avskryva ett negativt eget kapital. Framställningarna från exploateringsnämnden och stadsmiljönämnden överlämnas utan eget ställningstagande till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska regleringar i frågor i detta ärende sker som justering av eget kapital och påverkar därmed inte vare sig nämndernas eller kommunens resultat för 2023.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets förslag av fastställande av eget kapital per nämnd
2. Nämndernas värderingar av storleken på det egna kapitalet i bokslut 2023 (Utdrag ur respektive nämnds årsrapport).

Ärendet

Kommunstyrelsen har i detta ärende att fastställa eget kapital per nämnd utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Kommunstyrelsen har därutöver att hantera framställningar från socialnämnd Hisingen och socialnämnd nordost om att få behålla eget kapital som överstiger kommunfullmäktiges riktnivå. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har också att ta ställning till framställningar från stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden om att eget kapital ska återställas avseende kostnader som enligt nämnderna är att betrakta som kommunrisk.

Beskrivning av ärendet

Detta ärende behandlar regleringar av nämndernas egna kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker. Enligt regelverk ska varje nämnd årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnderna ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer som är fastställda av kommunfullmäktige. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

Stadsledningskontoret lämnar i ärendet inledningsvis en redogörelse över utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har beslutat om att återredovisa eget kapital som överstiger kommunfullmäktiges riktnivåer eller som har ett eget kapital som ligger inom eller under kommunfullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i sammanställningen också för förslag till reglering av eget kapital samt för ingående eget kapital 2024 efter reglering. Socialnämnd Nordost och socialnämnd Hisingen har begärt att få behålla ett eget kapital som överstiger kommunfullmäktiges riktnivåer. I dessa fall lämnar stadsledningskontoret en redogörelse för nämndernas motiveringar under rubriken Framställningar från nämnder. Även i de fall i nämnd inte lämnat någon värdering av eget kapital eller lämnat en värdering som på något sätt är otydlig lämnas en kort redogörelse samt förslag till hantering under rubriken övriga frågor och värderingar.

I bilaga 2 finns samtliga nämnders värdering av eget kapital från respektive årsrapport.

Nämnder med negativt eget kapital i bokslutet 2023

Exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden och nämnden för funktionsstöd redovisar negativa egna kapital i bokslutet för 2023. Enligt § 22 i Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering budget och uppföljning ska nämnd, som i bokslutet redovisar ett negativt eget kapital, i samband med bokslut fatta beslut om åtgärder för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Samtliga tre nämnder har framställt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om att inte behöva återställa negativt eget kapital/negativt resultat under 2024. Dessa framställningar har överlämnats i ärendet Underlag för kompletterande budget mars (dnr 1131/23) som är bordlagt till kommunstyrelsens sammanträde 2024-03-20. Exploateringsnämnden och stadsmiljönämnden har därutöver begärt att eget kapital ska återställas i bokslutsberedningen då nämndernas uppfattning är att underskotten är att betrakta som kommunrisk. Nämndernas begäran om att eget kapital ska återställas redogörs för under rubriken Framställningar från nämnder.

Konsekvenser av tidigare beslut eller praxis

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för stadsbyggnadsnämnden transfereringar och överförmyndarnämnden

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2023 framgår att ”Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för stadsbyggnadsnämndens transfereringar och överförmyndarnämnden arvode nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.” Stadsbyggnadsnämndens transfereringar redovisar för 2023 ett överskott på 1 995 tkr. Överförmyndarnämnden arvoden redovisar för 2023 ett överskott på 1 575 tkr.

Utgående eget kapital och förslag till reglering av eget kapital per nämnd

I nedanstående tabell redovisas utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt rekommenderade nivån på det egna kapitalet för nämnden enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som föreslagit reglering i enlighet med kommunfullmäktiges riktnivåer eller alternativt som har ett eget kapital som ligger inom eller under kommunfullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i tabellen också för förslag till reglering samt för eget kapital efter reglering.

För de nämnder som gjort framställningar eller värderingar som ligger utanför kommunfullmäktiges fastställda riktnivåer redogörs för nämndernas motiveringar under rubriken framställningar från nämnder.

I de fall nämnd inte lämnat någon värdering av eget kapital eller lämnat en värdering som på något sätt är otydlig lämnas en kort redogörelse samt förslag till hantering under rubriken övriga frågor.

Värdering av eget kapital för nämnder i bokslutet 2023

Nämnder	Utgående Eget kapital bokslut 2023 (tkr)	Motiverad nivå enligt kommunfullmäktiges riktlinjer (tkr)	Förslag till reglering i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	8 628	3 500 – 4 500	4 128	4 500
Exploateringsnämnden	-60 140	25 000 – 40 000	Se rubrik Framställningar från nämnder	
Förskolenämnden	52 087	60 000 – 100 000	-	52 087

Nämnder	Utgående Eget kapital bokslut 2023 (tkr)	Motiverad nivå enligt kommunfullmäktiges riktlinjer (tkr)	Förslag till reglering i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Grundskolenämnden	145 845	100 000 – 150 000	Se rubrik övriga frågor och värderingar	
Idrotts- och föreningsnämnden	46 946	20 000 – 30 000	Se rubrik övriga frågor och värderingar	
Kommunledningen	22 399	8 000*	-14 399	8 000
Kulturnämnden	28 890	20 000 – 30 000	-	28 890
Miljö- och klimatnämnden	14 124	9 000 – 11 000	-3 124	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	37 176	25 000 – 40 000	-	37 176
Nämnden för funktionsstöd	-48 154	60 000 – 100 000	-	-48 154
Nämnden för inköp och upphandling	22 013	9 000 – 11 000	-11 013	11 000
Nämnden för Intraservice	15 084	11 000	Se rubrik övriga frågor och värderingar	
Nämnden för demokrati och medborgarservice	15 688	9 000 – 11 000	Se rubrik övriga frågor och värderingar	
Socialnämnd Centrum	63 545	25 000 – 40 000	-23 545	40 000
Socialnämnd Hisingen	56 013	25 000 – 40 000	Se rubrik framställningar från nämnder	
Socialnämnd Nordost	94 271	30 000 – 50 000	Se rubrik framställningar från nämnder	
Socialnämnd Sydväst	39 897	25 000 – 40 000	-	39 897
Stadsbyggnadsnämnden	17 254	12 500 – 17 500	-	17 254
Stadsbyggnadsnämnden transfereringar	1 995	Nollställs	-1 995	0
Stadsfastighetsnämnden	95 174	50 000 – 80 000	-15 174	80 000
Stadsmiljönämnden	-48 865	50 000 – 80 000	Se rubrik framställningar från nämnder	
Studieförbunden	1 268	1 800 – 2 200	-68	1 200
Utbildningsnämnden	89 728	50 000 – 80 000	-9 728	80 000
Valnämnden	2 327	800 - 1 200	Se rubrik övriga frågor och värderingar	
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	96 482	75 000 – 125 000	-	96 482
Överförmyndarnämnden arvoden	1 575	Nollställs	-1 575	0

*Enligt riktlinjerna för eget kapital bör kommunledningens egna kapital ligga i intervallet 15 000-25 000 tkr. Kommunstyrelsen har dock beslutat att en rimlig nivå för eget kapital är 8 000 tkr.

Framställningar från nämnder

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden redovisade år 2023 ett underskott på 85 140 tkr, vilket innebär att nämnden vid utgången av 2023 har ett negativt eget kapital på 60 140 tkr.

Exploateringsnämndens uppfattning är att årets förlust, som är hänförlig till kommunfullmäktiges beslut om avveckling av projekt Skeppsbron, är att betrakta som kommunrisk. Nämnden har därför, i samband med beslut om årsrapport 2023 (2024-02-05 § 10), begärt att det egna kapitalet ska återställas i bokslutsberedningen och att nämndens ingående egna kapital 2024 ska fastställas till 25 000 tkr.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande nämndens framställan till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Utgående eget kapital bokslut 2023 (tkr)	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt kommunfullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Kommunfullmäktiges riktlinjer
-60 140	25 000	25 000-40 000	85 140	-

Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämnden redovisade år 2023 ett underskott på 113 865 tkr, vilket innebär att nämnden vid utgången av 2023 har ett negativt eget kapital på 48 865 tkr.

Stadsmiljönämndens uppfattning är att årets förlust, som är hänförlig till att nämnden fick återredovisa tilläggsbudget om 92 miljoner samt omfattande snö- och halkbekämpningsinsatser under november-december, är att betrakta som kommunrisk.

Nämnden har därför i samband med beslut om årsrapport 2023 (2024-02-08 § 14), begärt att nämndens underskott om 113,9 mnkr ska hanteras i stadens bokslutsberedning och att det ingående egna kapitalet 2024 där ska fastställas till 65 mnkr.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande nämndens framställan till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Utgående eget kapital bokslut 2023 (tkr)	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt kommunfullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Kommunfullmäktiges riktlinjer
-48 865	65 000	50 000-80 000	113 865	-

Socialnämnd Hisingen

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 56 013 tkr vilket är 16 013 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 40 000 tkr enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 40 000 -75 000 tkr och föreslår därför ingen återredovisning.

Som skäl för sin värdering anger nämnden att den rekommenderade gränsen för eget kapital är för låg i förhållande till nämndens ansvar och risker kopplat till socioekonomiska risker samt att en stor del av nämndens kostnader är kopplade till myndighetsbeslut. Eftersom försörjningsstöd och köpt vård utgör hälften av socialnämnd Hisingens kostnader menar nämnden att en rimlig nivå för eget kapital uppgår till 40 000-75 000 tkr. Nämnden konstaterar även att kostnaderna för försörjningsstöd har minskat med 8 mnkr medan kostnaderna för köpt vård har ökat med 48 mnkr, 14 procent.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande nämndens framställan till kommunstyrelsen.

Utgående eget kapital bokslut 2023	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt kommunfullmäktiges nuvarande riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Kommunfullmäktiges riktlinjer
56 013	75 000	25 000 - 40 000	-	-16 013

Socialnämnd Nordost

Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 94 271 tkr vilket är 44 271 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 50 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens bedömning av eget kapital är dock att nivån bör vara mellan 40 000-75 000 tkr och föreslår därför en återredovisning på 19 271 tkr.

Som skäl för sin bedömning anger nämnden i sin årsrapport att de gällande riktnivåerna för socialnämnd Nordost, som verkar i flera av Sveriges mest socioekonomiskt utsatta områden, är för lågt i förhållande till riskerna och att reglerna för nyttjandet av det egna kapitalet är för restriktiva. De två tidigare stadsdelsnämnder som socialnämnd Nordost består av (Angered och Östra Göteborg) hade båda en fastställd förhöjd riktnivå med mellan 10 och 20 mnkr utifrån att socioekonomiskt betingade kostnader utgjorde en relativt stor andel av dessa nämnders totala kostnader. Efter omorganiseringen till facknämnder har därmed de socioekonomiskt betingade kostnaderna ökat i förhållande till socialnämnd Nordosts totala kostnader. Om riskerna ökar bör samtidigt inte möjligheten att hantera riskerna minska.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande nämndens framställan till kommunstyrelsen.

Utgående eget kapital bokslut 2023	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt kommunfullmäktiges nuvarande riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Kommunfullmäktiges riktlinjer
94 271	75 000	30 000 - 50 000	-19 271	-44 271

Övriga frågor

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden redovisade 2023 ett negativt resultat på 4 155 tkr. Nämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 145 845 tkr vilket är inom riktvärdet för det egna kapitalet som ligger på 150 000 tkr enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. Grundskolenämndens bedömning av eget kapital är dock att det bör vara 190 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget. Nämnden menar att denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av bland annat volymförändringar och behovsförändringar.

I grundskolenämndens årsrapport framgår att grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2023 ska fastställas till 190 mnkr. Stadsledningskontoret konstaterar dock att det inte finns någon framställan från nämnden om att tillföras eget kapital. Vidare konstaterar stadsledningskontoret att det i nämndens årsrapport inte motiveras varför nämnden skulle tillföras eget kapital. Utgångspunkten är att nämnd som strävar mot att höja nivån på det egna kapitalet bygger upp det genom egna positiva resultat.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndens eget kapital i bokslutsberedningen fastställs till 145 845 tkr.

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Nämndens eget kapital uppgår i bokslutet till 15 688 tkr. Utifrån den riskbedömningen som nämnden gör i sin årsrapport föreslås nämndens eget kapital fastställas till 15 mnkr i bokslutsberedningen. Vidare skriver nämnden att den föreslagna nivån enligt fullmäktiges regelverk uppgår till mellan 12 500 tkr och 17 500 tkr.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämndens omsättning år 2023 legat på en nivå som motiverar eget kapital på i storleksordning 9 000-11 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens omsättning kan dock under 2024 komma att passera den gräns som innebär att ett eget kapital i intervallet 12 500-17 500 tkr kan motiveras.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndens egna kapital fastställs till 11 000 tkr.

Idrotts- och föreningsnämnden

Nämndens eget kapital uppgår i bokslutet till 46 946 tkr. Nämnden skriver i sin årsrapport att riskerna totalt sett bedöms överstiga taket för det egna kapitalet på 25 000 tkr.

Idrotts- och föreningsnämnden värderar utifrån det att nämndens eget kapital bör fastställas till 25 000 tkr. Med utgångspunkt från det resonemang som förs i nämndens årsrapport tolkar stadsledningskontoret det som att nämndens värdering utgår från att 25 000 tkr är den högsta tillåtna nivån utifrån kommunfullmäktiges regelverk.

Stadsledningskontoret konstaterar dock att nämndens omsättning år 2023 ligger på en nivå som motiverar eget kapital på i storleksordning 20 000-30 000 tkr enligt kommunfullmäktiges riktlinjer.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndens egna kapital fastställs till 25 000 tkr.

Nämnden för Intraservice

Nämnden för Intraservice redovisade år 2023 ett överskott på 4 084 tkr, vilket innebär att nämnden vid utgången av 2023 har ett eget kapital på 15 084 tkr. Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden har en omsättning som motiverar ett eget kapital i storleksordningen 25 000-40 000 tkr. Eftersom tidigare regler för kommungemensamma tjänster inneburit att ett eventuellt ekonomiskt underskott fakturerats kunderna har nämndens ekonomiska risker dock varit små och nämndens eget kapital har därför i tidigare års bokslutsberedningar fastställts till 11 000 tkr.

Nämnden skriver i sin årsrapport att införandet av ny styrmodell 2023 innebär att förvaltningens risk ökar i och med att tidigare ekonomimodell med full kostnadstäckning utgår. Genom att fler av förvaltningens tjänster blir valbara ökar risken för underskott i det fall tjänsterna inte efterfrågas i den omfattningen som bedömts i budgeten. Stadsledningskontoret kan dock konstatera att nämnden inte gör någon aktiv värdering av hur stort det egna kapitalet bör vara. Stadsledningskontoret föreslår att tidigare fastställd nivå på 11 000 tkr tillämpas vilket innebär en reglering av eget kapital med -4 084 tkr.

Valnämnden

Nämndens eget kapital uppgår i bokslutet till 2 327 tkr. Valnämnden skriver att kommunstyrelsen i maj 2017 beslutade att lämplig nivå på nämndens egna kapital är 300 tkr. Därutöver skriver nämnden att om extraval eller omval skulle bli aktuellt får det betraktas som en "kommunrisk" där kommunen centralt tar ekonomiskt ansvar.

Stadsledningskontoret konstaterar att beslutet som togs av kommunstyrelsen i maj 2017 baserades på det riktvärde för eget kapital som då gällde för valnämnden. Nu ligger nämndens omsättning på en nivå som motiverar eget kapital på i storleksordning 800-1 200 tkr enligt kommunfullmäktiges riktlinjer.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndens egna kapital fastställs till 300 tkr.

Information om eget kapital för Revisorskollegiet

Revisorskollegiet redovisar ett eget kapital på 4 140 tkr i bokslutet 2023. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer gäller ett intervall för det egna kapitalet om 1,8-2,2 mnkr för en verksamhet med stadsrevisionens omsättning. Beslut rörande revisorskollegiets egna kapital kan enbart fattas av kommunfullmäktige. Revisorskollegiet har att ta ställning till det egna kapitalet i sin årsrapport till kommunfullmäktige och kommunfullmäktige har då att fatta beslut om revisorskollegiets egna kapital.

Stadsledningskontorets bedömning

Bokslutsberedningen syftar till att fastställa det egna kapitalet per nämnd utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Stadsledningskontoret menar att beslut i bokslutsberedningen som ligger i linje med fullmäktiges regelverk kan beslutas av kommunstyrelsen. I de fall kommunstyrelsen tar beslut i bokslutsberedningen som avviker från kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer ska beslutet underställas kommunfullmäktige. När det gäller stadsmiljönämndens och exploateringsnämndens framställningar om att eget kapital ska återställas konstaterar stadsledningskontoret att det av fullmäktiges regelverk framgår att endast kommunfullmäktige kan nedskrivna eller avskrivna ett negativt eget kapital.

Stadsledningskontoret kan konstatera att fullmäktiges riktnivåer för nämndernas egna kapital har fått en styrande effekt i årets motiveringar. I princip samtliga nämnder som har ett eget kapital som ligger över fullmäktiges riktnivåer föreslår återredovisning. Det är samtidigt viktigt att konstatera att fullmäktiges regelverk också ger utrymme för nämnder att motivera en annan nivå än riktnivåerna om nämndens specifika förutsättningar och risker ger skäl till det. Enligt regelverket bör dock nämnd ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

Socialnämnd Hisingen och socialnämnd Nordost har i sina respektive årsrapporter begärt att få behålla ett eget kapital som ligger över fullmäktiges riktnivåer.

Stadsledningskontoret överlämnar i dessa fall frågan till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande. Stadsledningskontoret menar samtidigt att det i detta sammanhang är viktigt att beakta att regelverket kring nämndernas eget kapital utgör en del i en helhet avseende ekonomistyrningen. Bland annat påverkar de regler som finns för nämndernas eget kapital utformningen och storleken på de kommuncentrala posterna i budgeten. Socialnämnd Hisingen och socialnämnd Nordost anger i sina motiveringar bland annat risker med ökade försörjningsstöds kostnader som en anledning till att det egna kapitalet bör tillåtas vara större. Stadsledningskontoret kan konstatera att i budget för 2024 finns en kommuncentral beredskapspost som bland annat syftar till att möta eventuellt ökade försörjningsstöds kostnader. Åtminstone delvis har därmed risken för ökade försörjningsstöds kostnader i budget betraktats som en kommunrisk.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

BILAGA 1

Förslag till reglering av eget kapital för övriga nämnder

Nämnder	Utgående Eget kapital bokslut 2023 (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	8 628	4 500
Förskolenämnden	52 087	52 087
Grundskolenämnden	145 845	145 845
Idrotts- och föreningsnämnden	46 946	25 000
Kommunledningen	22 399	8 000
Kulturnämnden	28 890	28 890
Miljö- och klimatnämnden	14 124	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	37 176	37 176
Nämnden för funktionsstöd	-48 154	-48 154
Nämnden för inköp och upphandling	22 013	11 000
Nämnden för Intraservice	15 084	11 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	15 688	11 000
Socialnämnd Centrum	63 545	40 000
Socialnämnd Sydväst	39 897	39 897
Stadsbyggnadsnämnden	17 254	17 254
Stadsbyggnadsnämnden transfereringar	1 995	0
Stadsfastighetsnämnden	95 174	80 000
Studieförbunden	1 268	1 200
Utbildningsnämnden	89 728	80 000
Valnämnden	2 327	300
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	96 482	96 482
Överförmyndarnämnden arvoden	1 575	0

Göteborgs
Stad

Årsrapport 2023 nämnder

Innehållsförteckning

1	Värdering av eget kapital	3
1.1	Arkivnämnden.....	3
1.2	Stadsbyggnadsnämnden	3
1.3	Exploateringsnämnden	4
1.4	Förskolenämnden	5
1.5	Grundskolenämnden	5
1.6	Idrotts- och föreningsnämnden	6
1.7	Kommunledningen.....	6
1.8	Kretslopp och vattennämnden	7
1.9	Kulturnämnden	7
1.10	Stadsfastighetsnämnden	9
1.11	Miljö- och klimatnämnden	9
1.12	Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning	10
1.13	Nämnden för demokrati och medborgarservice	11
1.14	Nämnden för funktionsstöd	11
1.15	Nämnden för inköp och upphandling.....	12
1.16	Nämnden för Intraservice.....	12
1.17	Socialnämnden Centrum	13
1.18	Socialnämnden Hisingen	13
1.19	Socialnämnden Nordost.....	14
1.20	Socialnämnden Sydväst	15
1.21	Stadsrevisionen	16
1.22	Stadsmiljönämnden	16
1.23	Utbildningsnämnden	17
1.24	Valnämnden	17
1.25	Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	17
1.26	Överförmyndarnämnden arvoden	18

1 Värdering av eget kapital

1.1 Arkivnämnden

Vid utgången av 2023 har Arkivnämnden ett eget kapital på 8 600 tkr. Riktvärdet för en nämnd med Arkivnämndens omsättning är mellan 3 500 och 4 500 tkr. Det kan konstateras att nämndens eget kapital överskrider riktvärdet.

Arkivnämnden har successivt minskat det egna kapitalet för att närma sig riktvärdet ovan. Motiveringen till att nämnden haft ett större eget kapital har varit utvecklingen av systemet för digital långtidslagring (Regina) som nu är i drift. Nämndens bedömning är att behovet av ett större eget kapital än riktvärdet inte finns i nuläget. Den kvarvarande frågan som fortfarande inte är löst när det gäller Regina är långtidslagringen av den digitala informationen, där dialogen med intraservice fortsätter och kostnaderna för lösningen inte är utredd. Intraservice har i dagsläget inte någon lösning som motsvarar den kravbild som Arkivnämnden som arkivmyndighet ställer.

Beslut som rör Arkivnämndens verksamhet och som får större ekonomiska följder och som påtagligt påverkar nämndens budget bör, enligt nämndens bedömning, tas gemensamt mellan huvudmännen och inte ensidigt belasta Göteborgs Stads budget och hantering av eget kapital i Göteborgs Stad. Sådana särskilda satsningar utöver nuvarande planerad verksamhet bör hanteras i särskild ordning i dialog med båda huvudmännen.

Nämnden föreslår därför att det egna kapitalet bestäms till 4 500 tkr vilket innebär att 4 100 tkr återförs till huvudmännen enligt 60/40-principen.

1.2 Stadsbyggnadsnämnden

Nämndernas hantering av eget kapital regleras i *Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* § 20.

Stadsbyggnadsnämndens rekommenderade nivå på eget kapital uppgår till mellan 12,5 mnkr och 17,5 mnkr. Vid ingången av 2023 uppgick det egna kapitalet till 15,0 mnkr. Inkluderas årets resultat uppgår det utgående egna kapitalet till 17,3 mnkr vilket ligger inom rekommenderad nivå.

Stadsbyggnadsnämndens verksamhet finansieras till ungefär hälften av avgifter från beslutad taxa. Detta gör att nämndens ekonomiska förutsättningar är starkt påverkad av förändringar i konjunktur. Effekter av rådande konjunkturläge syns tydligt under 2023, framförallt i form av påtagligt lägre ärendeflöde inom bygglovsverksamheten. 2023 har den ekonomiska effekten till viss del kunnat hanteras genom ett intensifierat tillsynsarbete, samt en restriktivitet gällande anställningar och konsultanvändande. Flertalet aktörer bedömer att rådande situation med ett minskat bostadsbyggande kommer att hålla i sig ett tag framöver.

Då verksamheten för närvarande har ett antal osäkerhetsfaktorer och risker att hantera finns det skäl att säkerställa en finansiell beredskap som möjliggör ett fullgörande av grunduppdrag och arbete med mål och uppdrag från kommunfullmäktige. Av denna anledning föreslår inte förvaltningen någon

återredovisning av eget kapital till kommunstyrelsen.

Tillförs årets resultat till det egna kapitalet uppgår detta till 17,3 mnkr vilket motsvarar ungefär 8 procent av nämndens intäkter exklusive kommunbidrag.

1.3 Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden hade vid ingången av 2023 ett eget kapital på 25 mnkr.

2023 års ekonomiska resultat är ett underskott om -85,1 mnkr.

Eget kapital är negativt och uppgår till -60,1 mnkr vid utgången av 2023.

Kommunfullmäktige antog den 23 mars 2023 Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning i stadens nämnder och styrelser. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker".

Nämnd ska årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang beakta den rekommenderade riktnivån. För exploateringsnämnden är den rekommenderade nivån på eget kapital 25 mnkr.

Exploateringsnämnden har att utöva den formella ägarrollen för all kommunal mark utanför bolagssektorn. Med anledning av att kommunen har ett mycket stort markinnehav, finns betydande risk för oförutsedda händelser, t.ex. skred, ras och naturkatastrofer, vilka kan medföra stora kostnader. Detta förutsätts vara en kommunrisk. Utrymme för sådana kostnader kan inte, med någon rimlig precision, avsättas i Exploateringsnämndens budget.

Det finns också betydande risker i investerings- och exploateringsverksamheten. Det finns en risk att projekteringskostnader i exploateringsprojekt behöver tas på resultatet. Projektering av allmän plats kan komma att påbörjas innan detaljplanen vunnit laga kraft. Kostnaden behöver tas på resultatet om detaljplanen inte skulle vinna laga kraft efter ett eventuellt överklagande. För investeringsprojekt genomför exploateringsnämnden parallellt med detaljplanearbete genomförandestudier och projektering som finansieras med investeringsmedel. Skulle detaljplanen inte bli fastställd eller arbetet med investeringsprojektet avbrytas eller väsentligt förändras kommer kostnaden behöva redovisas som utrangering eller förgävesprojektering. Även dessa kostnader förutsätts vara en kommunrisk då risken och kostnaderna är svåra att uppskatta samt att reavinster och resultat av markexploatering inte tillfaller nämnden utan levereras in till kommuncentrala poster.

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning 22§ ska förvaltningschef inför nämndens beslut om bokslutet föreslå vilka åtgärder som kan vidtas för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Nämnden ska samtidigt med beslut om bokslut fatta beslut om åtgärder för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Samtliga åtgärder ska ha trätt i kraft senast den 1 juli året efter bokslutet.

Att effektuera besparingsåtgärder om 85,1 miljoner under 2024 bedöms inte vara möjligt. De besparingsåtgärder som krävs skulle innebära en dramatisk inbromsning i samtliga planerade och pågående projekt med en mycket stor påverkan på övriga förvaltningar och bolag i staden, exploatörer, samt boende, besökare och näringsliv.

Exploateringsnämndens uppfattning är att årets förlust, som är hänförlig till kommunfullmäktiges beslut om avveckling av projekt Skeppsbron, är att betrakta som kommunrisk vilket innebär att det egna kapitalet ska återställas med 85,1 mnkr genom kommuncentrala medel. Egna kapitalet för exploateringsnämnden efter återställande av eget kapital blir därmed 25 mnkr.

1.4 Förskolenämnden

Nämnden har ett ingående eget kapital om 170,8 mkr. Enligt bokslutsberedningen från KS för 2022 reglerades förskolenämndens ingående egna kapital inför budgetåret 2023 med -70,8 mkr. Nytt eget kapital är 100 mkr. Det egna kapitalet baseras på KS antagna ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning”. Nämnden redovisar ett resultat om -47,9 mkr vilket innebär ett utgående eget kapital på 52,1 mkr.

Förskoleförvaltningen gör bedömningen att eget kapital bör vara mellan 90 – 110 mkr. Denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av förändringar av antal barn i verksamheten, behovsförändringar och konjunkturförändringar.

1.5 Grundskolenämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskolenämnden är 75-125 Mnkr. Kommunfullmäktige har dock fastställt grundskolenämndens egna kapital till 150 mnkr (Dnr 0009/23). Årsbokslutet 2023 visar ett negativt resultat på 4 mnkr.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör uppgå till 190 mnkr vilket skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget. Denna nivå bedöms rimlig för att hantera risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi, exempelvis på grund av nedläggning av fristående skolor

Förvaltningen ser stora ekonomiska risker inför 2024 varav de mest väsentliga är:

- Anpassning utifrån sent beslut om höjda sociala avgifter.
- Osäkerhet gällande löneöversyn.
- Ej full kompensation för investeringsrelaterade driftskostnader
- Osäkra kostnader för kommungemensamma tjänster under 2024.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2023 ska fastställas till 190 mnkr enligt ovan.

1.6 Idrotts- och föreningsnämnden

Idrotts- och föreningsnämnden har enligt Göteborgs Stads gällande regelverk nästan maximalt avsatta medel för eget kapital om 25 miljoner kronor. Nämndens rätt att använda eget kapital utgår från kommunens samlade aktuella ekonomiska förutsättningar och värderas normalt årligen i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

De främsta riskområdena för förvaltningen bedöms vara: omvärldsfaktorer, borgensåtagande, saneringskostnader, förgäveskostnader om större investeringsprojekt ej blir realiserade, detaljplanekostnader, taxor/avgifter, samt yttre påverkan på anläggningar. Riskerna bedöms totalt sett överstiga taket för det egna kapitalet om 25 miljoner kronor. När osäkerheten i samhället ökar så ökar även sannolikheten för att riskerna kan komma att inträffa samtidigt.

Risken finns att föreningar med borgen inte kommer att kunna sköta sina bankförpliktelser som en effekt av osäkerheten i samhället tillsammans med lågkonjunkturen och ökade priser. Detta kan också innebära ett tapp av intäkter för föreningar och detta tillsammans kan göra det svårt för dem att kunna bedriva sin verksamhet. Risken för yttre åverkan så som bränder, skadegörelse samt driftstörningar i form av extrem väderlek och tekniska haverier sker med jämna mellanrum. I takt med att vi planerar och bygger mer anläggningar ökar också risken för att förgäveskostnader i avbrutna investeringsprojekt, detaljplanekostnader och saneringskostnader ökar. Utredningskostnader i tidiga skeden går inte att undvika och är många gånger en förutsättning för beslut om investeringen ska genomföras eller inte, en risk värd att beakta i stora projekt likt nytt centralbad.

Förvaltningen har övervägt storleken på det egna kapitalet och ser ingen anledning till att ha en annan högsta nivå än 25 miljoner kronor, utifrån de risker förvaltningen i dagsläget har.

1.7 Kommunledningen

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr. Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och

tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering.

Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för pucketkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår till 22,4 mnkr i bokslutet 2023. För att komma till nivå 8,0 mnkr tkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2023 att återredovisa överskottet på 14,4 mnkr.

Belopp i mnkr	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2023		22,1
Kommunstyrelsens bokslut 2022		-14,1
Summa ingående eget kapital 2023 efter bokslutsberedning		8,0
Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2023	14,4	
varav stadsledningskontoret	7,8	
varav den politiska verksamheten	6,6	
Utgående eget kapital 2023		22,4
Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen		-14,4
Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2023		8,0

1.8 Kretslopp och vattennämnden

Från och med 2020 redovisar inte förvaltningens två stora avgiftskollektiv ett eget kapital utan har övergått till skuld respektive fordran till abonnent. Detta i enlighet med praxis inom området. VA- och avfallskollektivets utveckling beskrivs närmare under kapitel 3.5.1 samt 3.5.2.

1.9 Kulturnämnden

Eget kapital

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas eget kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan

överbryggas.

Vidare framgår att en nämnd bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild. Regelverket innehåller rekommenderade riktnivåer för storleken på nämndernas egna kapital. Riktnivåerna baseras på nämndernas kommunbidrag. En nämnd bör ha goda skäl, motiverade utifrån sin specifika riskbild, för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

För en nämnd med en omsättning på 750-999 miljoner kronor är nuvarande rekommenderad riktnivå för eget kapital 20-30 miljoner kronor. Nämndens eget kapital i 2023 års bokslut uppgår till 29 miljoner kronor och ligger därmed 1 miljon kronor under den högre riktnivån.

Nyttjande av eget kapital

Göteborgs Stads nämnder kan under 2024 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgetarna.

Överföring av eget kapital mellan åren

Beslut om överföring av eget kapital till nytt räkenskapsår fattas av nämnd i samband med beslut om årsrapport. Om nämndens samlade egna kapital överstiger rekommenderad nivå ska överskjutande del återredovisas till kommunstyrelsen.

Risker

Museernas stora utvecklingsprojekt har en finansiering som bedöms som osäker då nämnden är beroende av att tilldelade årliga resurser följer de tidplaner som ligger till grund för vilka belopp som beslutas om i den årliga budgetprocessen. I de fall då projekten inte följer den årliga planen kan såväl negativa som positiva avvikelser mot budget uppstå. Om det är en negativ avvikelse behöver eget kapital tas i anspråk. Om det inte är möjligt behöver nämnden besluta om åtgärder för att få en budget i balans. I de fall en positiv avvikelse uppstår behöver motsvarande belopp kunna tas i anspråk kommande år och nämnden kan då hemställa om budgettillägg eller ta i anspråk eget kapital enligt gällande regler.

Nämndens lokalkostnader är bundna i fleråriga avtal. Under dessa förutsättningar är det svårt för nämnden att anpassa verksamheten utifrån ändrade förutsättningar på kort sikt. Det åtgärder som är möjliga kommer också att ha stor effekt för dem verksamheten är till för.

En annan risk är finansieringen av tillkommande kostnader för om- och tillbyggnad av nämndens kulturinstitutioner. Det finns även ett stort underhållsbehov i verksamhetens lokaler och ett behov av att anpassa arbetsmiljön i lokalerna. Det innebär att kostnader kan uppstå med kort varsel. Den indexuppräknings som nämnden får ersättning för i budgetprocessen är inte tillräcklig för att täcka kostnadsutvecklingen för löner, priser och hyror.

Stadens museer har en hög grad av självfinansiering och en hög andel fasta kostnader, vilket gör ekonomin sårbar. Andra viktiga faktorer att beakta är att de regionala bidragen till stadens museer inte har räknats upp i samma takt som kostnaderna har ökat. Det nya avtalet mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen innebär dock en förstärkning som bidrar till att skapa bättre förutsättningar att hantera de årliga kostnadsökningarna. Dessa kostnadsökningar har hittills fått rymmas inom kommunbidragsramen.

Det finns slutligen risker kopplade till kostnader för förstudier vid lokalprojekt. Om projekten inte realiseras vid slutligt politiskt ställningstagande behöver nämnden bära kostnaderna för genomförda förstudier.

Förvaltningen bedömer, mot bakgrund av ovanstående risker, att nämndens eget kapital bör ligga på den övre rekommenderade riktnivån.

1.10 Stadsfastighetsnämnden

Nämndens utgående egna kapital uppgår till 95,2 miljoner kronor. Utifrån stadens riktlinjer är det högre än den rekommenderade nivån, som ligger mellan 50-80 miljoner kronor. Nästa år beräknas nämndens omsättning öka, vilket innebär att den rekommenderade nivån på det egna kapitalet då blir 50-90 miljoner kronor.

Nämnden har en omfattande verksamhet inom såväl förvaltning som investeringsprojekt, vilket innebär flera olika risker. Den mest betydande risken är el och värme, där förvaltningen inte styr över yttre faktorer såsom prisutveckling och temperaturer. Osäkerhetsfaktorn kan utgöra nästan hela nämndens egna kapital vid stora svängningar i prisutvecklingen.

Nämndens investeringar innebär också påtagliga risker, som nämnden inte fullt ut råder över. Det kan vara entreprenader som behöver avbrytas och där projektutgifterna, som planerats att skrivas av över lång tid, istället behöver kostnadsföras samma år (så kallade förgäveskostnader).

Utöver ovan risker finns det mindre risker i hela verksamheten, men att alla dessa skulle utlösas samtidigt är inte sannolikt varför den totala risken inte bedöms uppgå till i sammanhanget stora summor.

Sammantaget är förvaltningens bedömning att nämnden bör ligga inom den rekommenderade nivån för eget kapital. Eftersom nämnden nästa år beräknas gå in i nästa rekommenderade nivå föreslår förvaltningen att nämnden ska ha ett eget kapital i den övre delen av rekommendationen. Därmed föreslås att 15,2 miljoner kronor av årets överskott återredovisas så att det ingående egna kapitalet blir 80 miljoner kronor för 2024.

1.11 Miljö- och klimatnämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra en långsiktig ekonomisk flexibilitet i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Miljö- och klimatnämnden omsatte 204,6 miljoner kronor under 2023. Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning bör nämndens egna kapital ligga inom intervallet nio till elva miljoner kronor. Vid utgången av 2023 uppgick det egna kapitalet inklusive årets resultat till 14,1 miljoner kronor.

Nämndens myndighetsutövning (prövning, tillsyn och kontroll enligt livsmedels-, alkohol-, tobaks- och miljölagstiftningarna) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att prövnings-, tillsyns- och kontrollavgifter av olika anledningar inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Kostnaden (lönekostnader och OH) för en årsarbetare beräknas schablonmässigt till drygt en miljon kronor. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering, för att stimulera nya och effektivare arbetsätt pågår och kan komma att kräva

finansiering genom ianspråktagande av eget kapital.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrd kan variera över tid, i såväl inriktning som i omfattning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Mot bakgrund av ovanstående anser miljö- och klimatnämnden att det egna kapitalet bör ligga på den övre rekommenderade gränsen, alltså elva miljoner kronor. Följaktligen återredovisar nämnden 3,1 miljoner kronor (3 314 tkr) till kommunstyrelsen

1.12 Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Enligt stadens anvisningar ska nämnder under detta avsnitt görs en analys och motivering av storleken på det egna kapitalet enligt stadens regler.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämndens eget kapital vid ingången till 2023 uppgick till 30 miljoner kronor.

Avseende nyttjande av eget kapital under 2023 anges i kommunfullmäktiges budget att: "Det ekonomiska läget innebär att användandet av eget kapital begränsas kraftigt. Därför utgår möjligheten att genom eget beslut i nämnden bruka eget kapital. Kommunstyrelsen kan i undantagsfall bevilja nämnd att använda eget kapital, om kommunens övergripande ekonomi bedöms tillåta detta. Detta gäller under 2023, med inriktningen att möjligheten återinförs så fort det ekonomiska läget förbättras."

Därefter har förändringar av det egna kapitalet skett från och med år 2024 och det anges i kommunfullmäktiges budget för 2024 att:

"Nämnderna kan under 2024 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgetarna".

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning så bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed spegla den enskilda nämndens specifika riskbild. Nämnden ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. För en nämnd som har ett omsättningsintervall på 1 000-1 499 miljoner kronor finns en risknivå mellan 25-40 miljoner kronor.

Omsättningen i nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning under 2023 uppgår till 1 056 miljoner kronor vilket innebär att nämnden kan öka det egna kapitalet från 30 miljoner kronor till 37,2 miljoner kronor, då året visar ett positivt resultat om 7,2 miljoner kronor.

1.13 Nämnden för demokrati och medborgarservice

Demokrati och medborgarservice har efter bokslutsberedningen 2023 ett eget kapital på 11 miljoner kronor.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet.

Riskbedömning

Nämndens kommunbidrag för 2024 om 125 miljoner kronor täcker ungefär hälften av kostnaderna, vilket ger viss stabilitet. Förutom kommunbidraget finns även en förhållandevis stabil finansiering vad det gäller obligatoriska bastjänster i den nya styrmodellen för digitala tjänster på drygt 87 miljoner kronor. Dessa två finansieringskällor får betecknas som stabila och täcker ungefär 85 procent av nämndens omsättning. Den verksamhet som finansieringen i övrigt ska täcka kan förändras med kortare varsel och är en osäkerhetsfaktor att hantera. I avtalen för tilläggstjänster inom stadens styrmodell för digitala tjänster från och med 2023 har förvaltningen delvis hanterat riskerna genom villkora uppsägningstid för att möjliggöra ett omställningsarbete.

På kostnadssidan finns som alltid också en osäkerhet kring personalkostnaderna, då avgångar, vakanser, rekryteringar och omfattningen av frånvaro kan påverka. För en nämnd i demokrati och medborgarservices storlek kan även mindre förändringar få stora konsekvenser.

2023 års resultat på 4,7 miljoner kronor innebär att det egna kapitalet hamnar på knappt 15,7 miljoner kronor. Utifrån riskbedömningen ovan och den föreslagna storleken av eget kapital i "Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" där riktnivån sätts till mellan 12,5 och 17,5 miljoner kronor föreslår nämnden ett eget kapital på 15 miljoner och därmed en återredovisning till kommunstyrelsen på 688 166,63 kronor.

1.14 Nämnden för funktionsstöd

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta ekonomiska risker i form av oförutsedda kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med budgetarbetet.

Nämnden ska årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen. Kommunstyrelsen fastställde 2023-04-19 nämndens egna kapital till den högre nivån i intervallet motsvarande 100 mnkr. Årsbokslutet 2023 visar ett negativt resultat på 148,2 mnkr och nämnden för funktionsstöd har därmed ett negativt eget kapital på -48,2 mnkr vid årets slut.

§22 Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning beskriver att förvaltningschefen ska inför nämndens beslut om bokslutet föreslå vilka åtgärder som kan vidtas för att eliminera det negativa egna kapitalet senast till utgången av nästkommande budgetår. Tillägget till denna punkt, som kom till under 2023, innebär att "ovanstående gäller även i de fall nämnden vid bokslutet visar sig ha använt mer eget kapital än vad nämnden har rätt att förfoga över", det vill säga att hela årets underskott ska återställas under nästkommande budgetår.

För nämnden för funktionsstöd innebär ovanstående att årets negativa resultat på 148,2 mnkr, minus 35 mnkr för nyttjande av eget kapital som nämnden fattade beslut om per november, det vill säga 113,2 mnkr ska återställas under 2024 (se även avsnitt 3.3.1). 48,2 mnkr av det beloppet avser negativt eget kapital.

1.15 Nämnden för inköp och upphandling

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" är riktnivån på eget kapital 9 - 11 miljoner kronor för en nämnd med omsättning på 100-249 miljoner kronor.

Nämndens egna kapital är för 2023, efter bokslut 2022, 11 miljoner kronor. Årets resultat innebär således ett överskjutande belopp om 11 013 000 kronor, vilket återredovisas till kommunstyrelsen.

1.16 Nämnden för Intraservice

Förvaltningen har ett eget kapital om 11 miljoner kronor, samma nivå som föregående år. Riktlinjen innebär att slutreglering ska ske av bastjänster för helåret innebärande att ett ekonomiskt överskott betalas tillbaka till kunderna och ett ekonomiskt underskott faktureras kunderna.

Under 2023 har ett ekonomiskt överskott uppkommit, vilket har reglerats tillbaka till kunderna i samband med bokslutet. Beräkningen har skett av både tjänster inom bastjänster och digital infrastruktur för 2023.

Införandet av ny styrmodell 2023 innebär att förvaltningens risk ökar i och med att tidigare ekonomimodell med full kostnadstäckning utgår. Fler av förvaltningens tjänster blir valbara och risken för underskott kan bli kännbar i det fall tjänsterna inte efterfrågas i den omfattningen som bedömts i budgeten.

I utfallet för 2023 finns tjänster som redovisar både över- och underskott, men

netto har detta inte givit någon ekonomisk negativ effekt. Något behov av att utnyttja eget kapital för kostnadstäckning har därför inte funnits under 2023.

1.17 Socialnämnden Centrum

Kommunstyrelsen fastställde 2023-04-19 socialnämnd Centrums eget kapital till 40 miljoner kronor och 1,2 miljoner kronor i eget kapital för Studieförbunden. För 2023 redovisar nämnden ett resultat på 23 613 000 kronor (tkr) varav socialnämndsuppdraget bidrar med 23 545 tkr och studieförbunden 68 tkr. Det utgående egna kapitalet fastställs till 64 813 tkr.

Regelverket för nämndernas egna kapital framgår av 20 § i Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering budget och uppföljning. Riktnivåerna uppdaterades under 2023 och för en nämnd med socialnämnd Centrums omsättning (mellan 1 000 till 1 499 mnkr), är de rekommenderade nivåerna mellan 25-40 mnkr i eget kapital.

Den högre nivån på 40 miljoner kronor i eget kapital bedömer förvaltningen som godtagbar, så länge som risken för ökade kostnader inom försörjningsstöd hanteras av kommunen centralt. Socialnämnden Centrum återredovisar därmed 2023 års resultat på 23 613 tkr till kommunstyrelsen.

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet. Under 2024 måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

1.18 Socialnämnden Hisingen

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisker”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas gå med underskott. För att göra detta måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från

kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

Kommunstyrelsen fastställde Socialnämnd Hisingens egna kapital till 40 mkr i linje med nuvarande riktlinje. För året 2023 redovisar nämnden ett resultat på 16 mkr vilket innebär ett utgående eget kapital på 56 mkr.

De nya riktgränserna som infördes tar endast hänsyn till omsättning och inte vilken typ av kostnader nämnden har. Nämnden bedömer att den rekommenderade gränsen för eget kapital är för låg i förhållande till nämndens ansvar och risker kopplat till socioekonomiska risker samt att en stor andel av nämndens kostnader är kopplade till myndighetsbeslut. Förvaltningens kostnader består till hälften av försörjningsstöd och köpt vård. Under 2023 har försörjningsstödet kostnader minskat med 8 mkr medan kostnaderna för köpt vård ökat med 48 mkr (+14 procent).

Föregående år motiverade nämnden ett spann på eget kapital mellan 40-75 mkr. Förvaltningen föreslår därför ett eget kapital på 75 mkr och föreslår därmed ingen återredovisning.

1.19 Socialnämnden Nordost

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisker". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas gå med underskott. För att göra detta måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

Kommunstyrelsen fastställde 2023-04-19 Socialnämnden Nordosts egna kapital till 50 mnkr i linje med beslutade regler och riktnivåer. För 2023 redovisar Socialnämnden Nordost ett resultat på +44,3 mnkr vilket innebär ett utgående eget kapital på +94,3 mnkr

För en nämnd med Socialnämnden Nordosts omsättning (mellan 1 500 till 1 999

mnkr) är de rekommenderade riktnivåerna 30-50 mnkr i eget kapital.

Nämnden bedömer att den rekommenderade övre gränsen för eget kapital är för låg. Detta i förhållande till de risker nämnden ser utifrån rådande omvärldsläge med lågkonjunktur och nämndens stora andel socioekonomiskt betingade kostnader relativt till nämndens totala kostnader.

Nämnden bedömer att gällande riktnivåer för Socialnämnden Nordost som verkar i flera av Sveriges mest socioekonomiskt utsatta områden är för låga i förhållande till riskerna och att reglerna för nyttjande av det egna kapitalet är för restriktiva. De två tidigare stadsdelsnämnderna som Socialnämnden Nordost består av (Angered och Östra Göteborg) hade båda en fastställd förhöjd riktnivå med mellan 10 och 20 mnkr utifrån att socioekonomiskt betingade kostnader utgjorde en relativt stor andel av dessa nämnders totala kostnader. Efter omorganiseringen till facknämnder har därmed de socioekonomiskt betingade kostnaderna ökat i förhållande till Socialnämnden nordosts totala kostnader. Om riskerna ökar bör samtidigt inte möjligheten att hantera riskerna minska.

Förvaltningen arbetar ständigt med effektiviseringar och det finns fortsatt arbete att göra men effektiviseringar eller kortsiktiga anpassningar kan inte möta upp de eventuellt stora kostnadsökningar som snabbt kan uppstå under enstaka år. De rörliga kostnaderna inom främst köpta insatser kan snabbt stiga på grund av anledningar förvaltningen inte själva styr över vilket kan innebära stora ekonomiska underskott som kräver långtgående kostnadsanpassningar. Den verksamhet förvaltningen bedriver som idag inte är lagstadgad kommer med stor sannolikhet att bli lagstadgad i och med ny socialtjänstlag. På grund av omorganisationen till facknämnder finns det samtidigt ingen annan verksamhet såsom skola eller äldreomsorg inom nämnden att balansera eventuella underskott inom individ och familjeomsorg med. Det kan innebära stora ingrepp och konsekvenser för dem vi är till för och uppdraget nämnden har att följa utifrån reglementet.

Nämnden bedömer därför att det egna kapitalet för 2024 bör fastställas till 75 mnkr. Riktnivån för Socialnämnden Nordost bör även justeras till 40-75 mnkr. Det egna kapitalet i bokslutet medför då ett förslag på återredovisning om 19,3 mnkr.

1.20 Socialnämnden Sydväst

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisk”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

Kommunstyrelsen fastställde 2023-04-19 socialnämnd Sydvästs egna kapital till 40 000 tkr i linje med beslutade regler. För 2023 redovisar nämnden ett resultat på -103 tkr vilket innebär ett utgående eget kapital på 39 897 tkr.

För en nämnd med socialnämnd Sydvästs omsättning (mellan 1 000 till 1 499 mnkr) är de rekommenderade riktnivåerna 25-40 mnkr i eget kapital. Nämnden motiverade föregående år en förhöjd övre gräns till 50 mnkr, men eftersom detta nu prövats av Kommunfullmäktige gör nämnden ingen annan bedömning än att riktnivåerna speglar det som avses med "nämndsrisken" enligt riktlinjerna.

Det innebär att nämndens egna kapital är inom det rekommenderade spannet och att ingen återredovisning är aktuell.

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas gå med underskott. För att göra detta måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

1.21 Stadsrevisionen

I 2023 års bokslut uppgår det egna kapitalet till 4 105 tkr, vilket är 1 490 tkr högre än budgeterat eget kapital. Detta som en följd av årets positiva avvikelse mot budgeterat resultat på motsvarande 1 490 tkr. Revisorskollegiet kommer ta ställning till det egna kapitalet i årsrapporten till kommunfullmäktige.

1.22 Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämnden som nystartad nämnd tilldelades för 2023, i bokslutsberedningen 2022, ett eget kapital om 65 miljoner kronor. Stadsmiljönämndens utgående egna kapital per 2023-12-31 uppgår till -48 865,3 tusen kronor.

I Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning behandlas nämndernas ansvar att årligen värdera storleken på det egna kapitalet i 20§. Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera en rimlig nivå på det egna kapitalet som speglar nämndens specifika riskbild, så kallad nämndrisk. Kommunen centralt ansvarar för risker därutöver, det vill säga kommunrisker. Nämnden ska vid värderingen beakta de rekommenderade riktnivåerna. För stadsmiljönämnden innebär detta att det egna kapitalet rekommenderas att uppgå till 50 - 80 miljoner kronor.

Stadsmiljönämnden har att sköta stadens offentliga rum utanför bolagssektorn samt kommunal service såsom serviceresor och tillköp i kollektivtrafiken. De osäkerheter som nämnden har att hantera rör framför allt drift- och underhållsverksamheten, serviceresor, osäkerheter gällande intäkter från

parkeringsverksamheten, risker i investeringsverksamheten, risker i prisökningar vid nya uppdragskontrakt samt oväntade händelser vid annat, till exempel väderförhållanden. Dessa kan vara i form av stora nederbörds mängder av snö eller regn, höga vattenflöden eller vattennivåer samt storm och orkanvindar. Med hänsyn till att detta ökar osäkerheten i nämndens verksamhet och nämndens möjlighet att hantera dessa inom den löpande verksamheten. Vid större oförutsedda händelser såsom exempelvis extremväder förutsätts detta vara en kommunrisk.

Stadsmiljönämnden tilldelades under året utökat kommunbidrag om 92 miljoner kronor för att täcka verksamhet som i den nystartade nämnden saknade finansiering. Beslutet överklagades och förvaltningsrätten upphävde beslutet. Det utökade kommunbidraget återfördes i december.

Nämndens resultat är ett underskott om -113,9 miljoner kronor och beror främst på att nämnden fick återredovisa tilläggsbudget om 92 miljoner samt omfattande snö- och halkbekämpningsinsatser under november-december, vilket kan betraktas som kommunrisk.

Åtgärdsförslag för återställande av eget kapital bifogas tjänsteutlåtandet.

1.23 Utbildningsnämnden

Förvaltningens positiva resultat om 9,7 mkr innebär att det egna kapitalet för förvaltningen ökar från 80 mkr till 89,7 mkr.

Enligt stadens regelverk som gäller från och med 1 jan 2017 ligger utbildningsnämnden inom det högsta omsättningsintervallet med en omsättning på 3 527 mkr. Riktnivån för eget kapital för denna grupp är minimum 60 och maximum 80 mkr. Nämnden värderar utifrån risk och väsentlighet att eget kapital bör uppgå till 80 mkr. De utmaningar nämnden står inför är volymökning på grund av den demografiska utvecklingen kommande år.

Se bilaga: Bokslutsdisposition eget kapital.

1.24 Valnämnden

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2017 att lämplig nivå på nämndens egna kapital är 300 tkr.

Om extraval eller omval skulle bli aktuellt får det betraktas som en "kommunrisk" där kommunen centralt tar ekonomiskt ansvar.

1.25 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta ekonomiska risker i form av oförutsedda

kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med budgetarbetet.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen. Enligt beslut i bokslutsberedningen den 25 maj 2023 fastställdes nämndens egna kapital till den högre nivån i intervallet, 100 miljoner kronor. Årsbokslutet 2023 visar ett negativt resultat på 4 miljoner kronor vilket innebär att 96 miljoner kronor finns kvar i eget kapital. Nämnden har ett beslut att använda upp till 20 miljoner kronor av det egna kapitalet efter hemställan som gjorts till kommunfullmäktige. Nämndens rekommenderade riktnivån för eget kapital är intervallet 60-100 miljoner kronor för nämndens storlek. Efter 2023 års resultat är nämnden i den övre delen av intervallet.

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas att gå med underskott. För att göra detta måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

Nämnden har utmaningar i framtiden som innebär att nuvarande nivå av eget kapital är nödvändigt. Nuvarande nivå behövs för att hantera framtida risker i form av:

- De aktiviteter som planeras för att möta den demografiska förändringen inte får fullt effekt, vilket kan leda till högre kostnader än budget.
- Rekryteringsutmaningar utifrån att andelen arbetsföra minskar parallellt med att behovet av välfärdstjänster ökar vilket påverkar förutsättningarna för bemanning.
- Minskningen av intäkter i form av statsbidrag kräver en relativt stor anpassning av nämndens kostnader på en relativt kort tid.
- Förändring av fördelning av vård- och omsorgsplatser mellan kommunal och extern regi som kan medföra tomgångskostnader.
- Förändrad prismodell i kommungemensamma tjänster med större ökning av kostnaderna än index.
- Hantera svängningar i investeringsrelaterade driftskostnader av lokaler.

1.26 Överförmyndarnämnden arvoden

Nämnden har inte möjlighet att påverka sitt resultat, eftersom det är sammankopplat med yttre behov. Nämndens ansvarsområde är att arvoda ställföreträdare enligt ett specifikt regelverk och därför ses risken som en "kommunrisk". Utifrån den riskbedömningen hanteras nämndens egna kapital sedan en längre tid tillbaka genom att nollställas i stadens bokslutsberedning.

Enligt denna hantering uppgår återföring av eget kapital till 1 574 801,73 kronor.